

Τα περιαστικά καταφύγια του Bordeaux Métropole

Τα Περιαστικά Καταφύγια είναι ένα μοναδικό δίκτυο έντεκα καλλιτεχνικών καταφυγίων που βρίσκονται διάσπαρτα στα περίχωρα της μετρόπολης του Μπορντό. Σχεδιασμένα τόσο ως αρχιτεκτονικές εγκαταστάσεις όσο και ως καταφύγια διανυκτέρευσης, προσκαλούν πεζοπόρους, κατοίκους και επισκέπτες να εξερευνήσουν τις άκρες της πόλης μέσω μιας σύγχρονης μορφής αστικής πεζοπορίας. Αυτές οι μοναδικές κατασκευές -σε σχήμα σύννεφου, κουκουβάγιας, κοχυλιού ή κορμού δέντρου- είναι το αποτέλεσμα ενός συνεργατικού έργου που καθοδηγείται από το 2010 από την κολεκτίβα [Bruit du frigo](#), σε συνεργασία με [τη Zébra3](#), και υποστηρίζεται από το Bordeaux Métropole και τους συμμετέχοντες δήμους.

Κάθε καταφύγιο σχεδιάζεται σε στενό διάλογο με το φυσικό του περιβάλλον, προσφέροντας μια ποιητική και καθηλωτική εμπειρία του περιαστικού τοπίου. Ανοιχτά από τον Μάρτιο έως τον Νοέμβριο και με ελεύθερη πρόσβαση (απαιτείται κράτηση), προτείνουν μια μινιμαλιστική αλλά ουσιαστική διανυκτέρευση - χωρίς νερό ή ηλεκτρικό ρεύμα, αλλά πλούσια σε ατμόσφαιρα και προοπτική. Συνδέοντας αυτά τα καταφύγια μέσω περιπατητικών μονοπατιών και κρυφών διαδρομών, το έργο προωθεί έναν νέο τρόπο θέασης και χρήσης των αστικών περιχώρων: ως χώρων επανασύνδεσης, προβληματισμού και περιπέτειας.

Συνδυάζοντας τέχνη, αρχιτεκτονική και δημόσιο χώρο, τα Καταφύγια αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου κινήματος για τον επαναπροσδιορισμό της πόλης ως πεδίο εξερεύνησης. Αποκαλύπτουν την ποικιλομορφία των μητροπολιτικών τοπίων και ενθαρρύνουν την αλλαγή της αντίληψης, δημιουργώντας χώρο για πιο αργές, πιο ευαίσθητες μορφές κινητικότητας. Φημισμένα για την καινοτόμο προσέγγισή τους στην κοινωνική συνοχή και την πολιτιστική πρόσβαση, τα Περιαστικά Καταφύγια προσφέρουν ένα νέο είδος δημόσιας εγκατάστασης: ένα είδος που εμπνέει το θαύμα, προωθεί την τοπική ανακάλυψη και ανοίγει νέες αφηγήσεις για την πόλη μέσω της απλής πράξης του περπατήματος.

Genenis

Το έργο προέκυψε στα τέλη της δεκαετίας του 1990 από το έργο του αρχιτέκτονα Yvan Detraz, τότε πρόσφατου απόφοιτου της Σχολής Αρχιτεκτονικής και Τοπίου του Μπορντό. Στο πλαίσιο μιας αστικής μελέτης, ο Detraz ανέλαβε μια λεπτομερή εξερεύνηση των περιφερειών του Μπορντό, εντοπίζοντας εναπομείναντες και παραγνωρισμένους χώρους στο περιθώριο της πόλης. Η έρευνα αυτή έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία της *Bruit du frigo*, μιας συλλογικότητας που εργάζεται από το 2000 πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του δημόσιου χώρου, την προσωρινή αρχιτεκτονική και τη συμμετοχική πολεοδομία. Μια από τις βασικές προτεραιότητες της συλλογικότητας ήταν η ανάπτυξη περιπατητικών διαδρομών και υποδομών που προσκαλούν τους κατοίκους να εμπλακούν με διαφορετικό τρόπο στο αστικό και περιαστικό περιβάλλον.

Περιοχή

Η μητροπολιτική περιοχή του Μπορντό χαρακτηρίζεται από έναν κατακερματισμένο αστικό ιστό, όπου συνυπάρχουν προαστιακοί οικισμοί, βιομηχανικές ζώνες και φυσικά τοπία. Αυτή η σύνθετη εδαφική σύνθεση προσφέρει ευκαιρίες για την προώθηση εναλλακτικών μορφών κινητικότητας και αναψυχής, συμπεριλαμβανομένης της περιαστικής πεζοπορίας και του οικολογικού τουρισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, η *Bruit du frigo* εργάστηκε ώστε να ενισχύσει την προσβασιμότητα και την ορατότητα αυτών των μεταβατικών χώρων ενσωματώνοντάς τους σε δίκτυα περιπάτου εξοπλίζοντάς τους και με καταφύγια. Οι παρεμβάσεις αυτές επιδιώκουν να ενθαρρύνουν μια νέα σχέση με την περιοχή - μια σχέση που είναι πιο αργή, πιο προσεκτική και έχει τις ρίζες της στην εγγύτητα.

Έντυπα

Από αυτό το μοναδικό εδαφικό πλαίσιο προέκυψε μια μορφή μικρο-αρχιτεκτονικής που έχει τις ρίζες της στην εξερεύνηση και τη μετριοπάθεια. Εμπνευσμένοι από τα ορεινά καταφύγια, η *Bruit du frigo* και η σχεδιαστική κολεκτίβα *Zébra3* δημιούργησαν ένα δίκτυο αστικών *bivouacs* -ελεύθερα, προσβάσιμα καταφύγια που εγκαταστάθηκαν κατά μήκος προαστιακών πεζοπορικών διαδρομών. Αυτές οι μικρής κλίμακας, χαμηλού αντίκτυπου δομές είναι κατασκευασμένες με ελάχιστα υλικά και εναρμονίζονται με το περιβάλλον τους. Τόσο λειτουργικές όσο και ποιητικές, προσκαλούν τους κατοίκους της πόλης να διανυκτερεύσουν σε απροσδόκητα μέρη - δίπλα σε μια λίμνη, κάτω από μια γέφυρα, σε ένα ξεχασμένο πάρκο. Αυτά τα καταφύγια ενσαρκώνουν έναν εναλλακτικό τρόπο διαβίωσης και ανακάλυψης της πόλης, επανασυνδέοντας τους ανθρώπους με τα τοπία που συχνά παραβλέπουν.

Συνεργασία και διακυβέρνηση

Το έργο *Suburban Shelters* είναι το αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας και δυναμικής συνεργασίας μεταξύ του *Bordeaux Métropole* και δύο δημιουργικών συλλογικοτήτων με έδρα το Μπορντό: *Bruit du frigo* και *Zébra3*. Από την έναρξή του, το έργο επωφελήθηκε από το στρατηγικό όραμα της μητροπολιτικής αρχής για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω του βιώσιμου αστικού σχεδιασμού και της προώθησης των φυσικών και περιαστικών τοπίων. Η υποστήριξη της *Bordeaux Métropole* -αρχικά ως επίτροπος, αργότερα ως ιδιοκτήτης και φορέας προώθησης των καταφυγίων- εξασφάλισε τη θεσμική αγκύρωση και την εδαφική συνοχή. Η *Bruit du frigo* συνεισέφερε την τεχνογνωσία της στον συμμετοχικό αστικό σχεδιασμό και τη μικρο-αρχιτεκτονική, ενώ η *Zébra3* προσέφερε μια επιμελητική και παραγωγική προσέγγιση που έχει τις ρίζες της στη σύγχρονη τέχνη. Μαζί, οι φορείς αυτοί δημιούργησαν ένα μοναδικό πλαίσιο όπου διασταυρώνονται η δημόσια πολιτική, ο καλλιτεχνικός πειραματισμός και η εμπλοκή των πολιτών. Η σύμπραξη αυτή απεικονίζει ένα μοντέλο διακυβέρνησης που προωθεί τη διατομεακή συνεργασία, επιτρέποντας στα καταφύγια να γίνουν τόσο εργαλεία για την εδαφική ανάπτυξη όσο και πολιτιστικά σύμβολα που βρίσκουν απήχηση στις τοπικές κοινότητες και τους επισκέπτες.

Τα ακόλουθα παραδείγματα απεικονίζουν την ποικιλία των μορφών και των πλαισίων στα οποία εντάσσονται τα προαστιακά καταφύγια, αντανakλώντας την ιδιαίτερη ταυτότητα κάθε τόπου και την καλλιτεχνική προσέγγιση των σχεδιαστών τους.

Le Prisme

Το "[Le Prisme](#)", σχεδιασμένο από τον Lou-Andréa Lassalle, βρίσκεται δίπλα σε μια λίμνη και χαρακτηρίζεται από τη γεωμετρική, γυάλινη δομή του. Το καταφύγιο αντανakλά το περιβάλλον τοπίο, συνδυάζοντας φυσικά και τεχνητά στοιχεία. Ο σχεδιασμός προσφέρει ένα χώρο για ήσυχο προβληματισμό ή ομαδικές συγκεντρώσεις, με τις γυάλινες όψεις να δημιουργούν ποικίλα εφέ φωτός που μεταβάλλουν την αντίληψη του τοπίου. Το καταφύγιο προσφέρει μια μοναδική, καθηλωτική εμπειρία του περιβάλλοντος, αναδεικνύοντας τόσο τα φυσικά όσο και τα κατασκευασμένα στοιχεία του χώρου.

La Belle Étoile

Το "[La Belle Étoile](#)", σχεδιασμένο από τον Stéphane Thidet, βρίσκεται στο Domaine de la Burthe στο Floirac. Το καταφύγιο αποτελείται από ένα πεντάκτινο αστέρι, με κάθε σημείο να προσφέρει έναν ιδιωτικό χώρο ύπνου. Ο σχεδιασμός επιτρέπει την κοινή διαβίωση, διατηρώντας παράλληλα τον ατομικό χώρο, παρέχοντας μια απλή εμπειρία κατασκήνωσης κάτω από τον ανοιχτό ουρανό. Αυτό το καταφύγιο αντικατοπτρίζει την έννοια του "ύπνου κάτω από τα αστέρια", προσφέροντας στους επισκέπτες μια μοναδική, δωρεάν ευκαιρία να συνδεθούν με τη φύση.

Les Gueuteurs

Το "[Les Gueuteurs](#)" είναι ένα καταφύγιο εμπνευσμένο από τρεις τοτεμικές κουκουβάγιες, που συμβολίζουν την κηδεμονία του περιβάλλοντος. Τοποθετημένο στη θέση μιας παραδοσιακής καλύβας ψαράδων, το καταφύγιο προσεγγίζεται από μια πλωτή γέφυρα που οδηγεί σε μια βεράντα με θέα στον ποταμό Garonne και το νησί Arcins. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει κυκλικούς χώρους ύπνου σε σχήμα κεφαλής κουκουβάγιας, επιτρέποντας στους ενοίκους να παρατηρούν τα αστέρια και το ποτάμι, δημιουργώντας μια μοναδική εμπειρία βύθισης στη φύση.

Co-funded by
the European Union

<https://www.ecohol.eu/>

Funded by the
European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντανakλά τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.